

Ulighed i kommuners tildeling af personlige hjælpemidler efter Servicelovens §112

Når du skal have tildelt et personligt tilpasset hjælpemiddel på grund af varigt nedsat funktions- evne, har det i dag afgørende betydning for den tildelte hjælp, hvilken kommune, du bor i, og hvor ressourcestærk, du er. Sådan bør det ikke være. Vi håber, at Sundheds- og Ældreudvalget vil arbejde for en bedre løsning.

Forestil dig, at du skal have en stomi. Fremover skal du bære en lille pose på din mave, hvor din afføring samles. Posen kan blive fyldt, mens du sidder til middag eller står i køen i supermarke- det. Det er uden for din kontrol. Det tager tid at vænne sig til den nye situation, og det er nor- malt for nye stomipatienter at føle trang til at isolere sig. Man kan f.eks. være bange for at lugte af afføring eller for, at stomien pludselig falder af eller går i stykker, mens man er ude mellem andre mennesker.

I denne situation og i andre tilsvarende situationer - som f.eks. hvis du har lymfødem, der skal behandles med nøje tilpasset kompressionsbeklædning, eller hvis du har brug for en protese - er du som patient fuldstændig afhængig af, at dit nye hjælpemiddel og tilbehøret hertil passer til lige netop *din* krop og *dit* hverdagsliv.

Heldigvis er stomisygeplejersker uddannede til at sikre lige netop dét for stomipatienter, lige som der er fagpersonale, som er særligt kvalificeret til at tilpasse kompressionsbeklædning og proteser. Men det er desværre langt fra givet, at det er en fagligt kvalificeret person, der tager stilling til, hvilket personligt hjælpemiddel, du får tildelt.

Kommunen yder, jf. Serviceloven §112, støtte til det bedst egnede og billigste hjælpemiddel. Men den enkelte kommune bestemmer selv, hvordan denne vurdering af hvilket hjælpemiddel, der er bedst og billigst til den enkelte person, finder sted – og hvem, der skal foretage den. Kommunerne bestemmer også selv hvilke leverandører, de tilbyder produkter fra. Der kan altså være tale om helt andre produkter end dem, som patienten er blevet fortrolig med og har fået anbefalet på sygehuset.

En patient med lymfødem i det ene ben fortæller:

"Min kommune sendte mig til en anden udbyder, der ikke kunne finde ud af at tage mine mål. Gentagne gange kunne jeg ikke bruge de strømper, jeg fik tildelt, og de måtte kasseres. Det var til stor gene for mig og en unødvendig udgift for kommunen, som til sidst tillod, at jeg valgte den udbyder, jeg tidligere havde brugt med succes".

Denne praksis giver utryghed for patienten og medfører tillige ulighed i tildelingen af person- ligt tilpassede hjælpemidler på tværs af landet. Hvis du er heldig at bo i Kommune A, bliver dit behov vurderet af en kvalificeret fagperson i kommunen, som også hjælper dig med at komme godt i gang med det givne produkt, og som måske ovenikøbet spørger ind til, hvad hospitalets

fagpersonale har anbefalet. Er du derimod uheldig at bo i Kommune B, bliver dit behov vurderet af en administrativ medarbejder eller af en embedsmand uden dybere fagkendskab eller mulighed for at trække på fagekspertise, som vurderer, at produkt 1 er lige så egnet for dig som produkt 2, og da produkt 1 er billigst, får du det.

Det er måske ikke så afgørende, hvis det hjælpemiddel, du har brug for, er en badeskammel, der kan indstilles i højden. Men kropsbårne hjælpemidler kræver nøje personlig tilpasning, og derfor er det dybt problematisk, hvis denne vurdering foretages af en person uden faglig indsigt i det problem, hjælpemidlet skal afhjælpe. Ud over, at alle patienter er forskellige og har specifikke behov, så findes der et hav af leverandører og produkter inden for de enkelte typer af hjælpemidler. Alene for stomiprodukter findes cirka 1.200 forskellige. Sandsynligheden for at få tildelt et produkt, der ikke er optimalt, er til at få øje på.

Som borger har du ret til at ønske et andet produkt end det, kommunen vælger. Men er det dyrere end det produkt, kommunen tilbyder, skal du selv betale differencen. Det skaber yderligere ulighed, da ikke alle har økonomi til dette. Dertil kommer, at vi ser eksempler på, at patienter skal kæmpe en lang og sej kamp med kommunen gennem langvarige ankeprocedurer for at *få lov til* at vælge et alternativt produkt – også selv om dette alternativ i sidste ende viser sig at være billigere. Hvis du er ressourcestærk og har overskud til at tage kampen op, kan du dermed få den løsning, der er bedst for dig. Sådan bør det ikke være.

Alle hjælpemidler, som kræver en personlig tilpasning, bør tildeles af en faglig kvalificeret person i samråd med patienten. Det vil give større tryghed og livskvalitet for de mennesker, som har brug for hjælpemidlet, og det vil sandsynligvis også spare samfundet for omkostninger til unødige lægekonsultationer og forkerte produkter. Der skal være lige muligheder for alle med varigt nedsat funktionsevne. Det må aldrig bero på egne ressourcer eller postnummer.

Vi håber, at I vil tage denne problemstilling op i udvalget. Vi mødes meget gerne med jer til en uddybende snak.

Med venlig hilsen

Dansk Brystkræft Organisation (DBO)

Dansk Landsforening for hals- og mundhuleopererede (DLHM)

Dansk Lymfødem Forening (DALYFO)

Dansk Myelomatose Forening

HjernetumorForeningen

Kræftens Bekæmpelse

Kræft I Underlivet (KIU)

Netpa Danmark - Foreningen for patienter med neuroendokrine tumorer

Patientforeningen Modermærkekræft

Prostatakræftforeningen PROPA

Senfølgerforeningen

Stomiforeningen COPA